

GEDULD

is een schone zaak

Na jaren steggelen, onderhandelen, plannen maken en convenanten sluiten, is de 27-holes baan van Golfclub De Heelsumse klaar. Er kan nu gespeeld worden en de officiële opening is in september.

Oude agenda's bewaar je een paar jaar. Dan raakt de kast te vol en verdwijnen oude exemplaren. Maar gravend in het geheugen trek ik de conclusie dat het in 1990 moet zijn geweest dat er een gesprek plaatsvond met een ondernemer die in de Gelderse gemeente Renkum een 27-holes golfbaan wilde aanleggen. Een commercieel project, dat wat hem betrof op meerdere plaatsen navolging zou krijgen.

In de loop der jaren waren flink wat veranderingen: de ondernemer haakte af en daardoor is de club - die in 1992 als Golf Club De Staaedegaard werd opgericht - helemaal baas in eigen huis. En nieuwe clubbanen zijn zeldzaam. Renkum heeft dus eindelijk zijn golfcourse - bijna vijftien jaar na het maken van de eerste plannen. Nu is het aanleggen van een baan in dit land vaak een kwestie van

lange adem: van het allereerste plan tot en met de officiële opening is het gemiddeld zeven jaar. De Heelsumse heeft er twee keer zo lang over gedaan, maar geduld is - zoals de kop van dit artikel aangeeft - een schone zaak. En in dit geval kan dat letterlijk worden genomen: de jongste aanwinst van de Nederlandse golfwereld is namelijk een zogenaamde ecologische baan.

Baancommissaris Adrie van der Werf hield eerder dit jaar tijdens het congres van de Nederlandse Vereniging van Eigenaren van Golfbanen - zie GOLFjournaal ... - een presentatie en daarin benadrukte hij dat dit ecologische karakter de enige kans was om De Heelsumse te kunnen aanleggen. De bezwaren van met name milieuverenigingen tegen een 'traditionele' golfbaan waren zo groot, dat het hele project een zachte dood leek te gaan sterven.

ECOLOGISCHE AANPAK

'Niemand kan de juiste definitie van een ecologische golfbaan geven', zegt Van der Werf, die werkzaam is aan de Landbouw Universiteit van Wageningen. 'Maar ik denk dat je met de volgende een eind in de goede richting komt *"een optimalisatie van nutriënten- en waterbeheersing en wel zodanig dat je plagen en ziekten weet te reduceren en de uitspoeling naar het milieu toe ook weet te beperken"*.'

Die ecologische aanpak was ook de reden dat natuur- en milieuorganisaties een jaar of twee geleden akkoord gin-

Het clubhuis van De Heelsumse is na de zomer gereed.

gen met de aanleg van een golfbaan. In februari 2002 tekenden de Stichting Golf Renkum en de Gelderse Milieufederatie in het gemeentehuis van Oosterbeek een convenant.

Volgens de Gelderse Milieufederatie - zo staat te lezen in het destijds uitgegeven persbericht - was de aanleg van de golfbaan mogelijk 'mits er bij inrichting en beheer nauw wordt aangesloten op de natuurlijke omstandigheden ter plekke en op de randvoorwaarden die aan een ►►

Het oorspronkelijke landschap, zoals dat eeuwenlang bestond, is min of meer in ere hersteld.

verbindingszone (van de Ecologische Hoofdstructuur, red.) gesteld worden. Dit betekent het toepassen van soorten die op deze bodem van nature thuishoren, zo min mogelijk gebruik van bestrijdingsmiddelen en zuinig omgaan met water.' En die omschrijving komt aardig overeen met de definitie die Van der Werf geeft.

IJSTIJD

'Natuurlijke omstandigheden' hebben ook te maken met de structuur van het terrein. 'Onze baan ligt op een zogenaamde spoelzandwaaier, die is ontstaan in de laatste IJstijd', zegt Joris Zeeman, die namens de Stichting Golf Renkum projectmanager was. 'Er zijn toen rond, wat nu Arnhem is, stuwwallen ontstaan. Hetzelfde gebeurde bij Ede en Bennekom. Daardoor ontstond er een middenvlakte en na de IJstijd is het water daarvan af afgevoerd richting rivieren.'

De 'littekens' van dat afvloeien waren eeuwenlang nog zichtbaar in het landschap in de vorm van zogenaamde droogdalen. Eén van de voorwaarden om de golfbaan te kunnen aanleggen, was dat de droogdalen intact moesten blijven.

'Die waren', aldus Zeeman 'door het jarenlang bewerken van het land steeds meer gedicht. Maar we hebben ze keurig weer in de oorspronkelijke staat hersteld.'

'De glooiingen en contouren in het terrein moesten dus intact blijven. Dat was een belangrijke voorwaarde voor tegenstanders om akkoord te gaan', aldus Van der Werf, die het archief van 'Wageningen' in doek en kaarten uit de zeventiende eeuw ontdekte.

'Van de Middeleeuwen tot de jaren twintig van de vorige eeuw is dit heide geweest. Woeste grond dus. Daarna werd het akkerbouwgebied', zegt hij. 'We zijn er in geslaagd om de zichtlijnen intact te houden. Die opdracht betekende dat we bij de toch al minieme grondverplaatsing niet hoger dan anderhalve meter en niet dieper dan een halve meter konden gaan. En desondanks kwamen er van enkele mensen commentaar over "die bulten rond de greens". Tja, dat waren de concessies die de tegenstanders moesten doen. De hele aanleg was immers een kwestie van geven en nemen.'

'Maar de positieve commentaren overheersen nu meer en meer. Men vindt het geheel toch aardig.'

VERPLAATSING

Nog even terug in de tijd. Zo'n vijftien jaar geleden was het de bedoeling om de baan op een andere plaats in de gemeente Renkum aan te leggen. Daar zouden ook duizenden kubieke meters zand worden afgegraven. En die plannen waren totaal onbespreekbaar.

Met de keuze voor een nieuw terrein plus de zorgvuldige en uiterste vakkundige aanpak van de Stichting Golf Renkum ontstond een 27-holes baan, met een par-72 'hoofdcourse'

en een 9-holes par-34. Van der Werf: 'Architect is Hans Hertzberger, die werkte onder de vlag van het bedrijf van de Engelse ontwerper Donald Steel. Hertzberger heeft zich keurig gehouden aan de voorwaarden, waaronder dus dat intact houden van de droogdalen.'

HISTORISCHE GROND

In mei waren alle 27 holes bespeelbaar en wie midden op het terrein staat, valt meteen de weidsheid van het landschap op. Spelen op De Heelsumse is ook rekening houden met de elementen. Omdat het 'open veld' is, zal de wind altijd een geduchte factor worden voor de 1.200 leden, waarvan velen beginners zijn.

Er was zeker behoefte aan een nieuwe baan in de omgeving van Arnhem. De Rosendaelsche, Welderen en Ede waren immers al jaren 'vol'.

De Heelsumse is een échte clubbaan. De leden kunnen beschikken over 85 procent van de starttijden. Gespeeld kan er dus al worden. Het wachten is alleen op de vol- ►►

Nieuwe situatie

Oude situatie tot ongeveer twee jaar geleden.

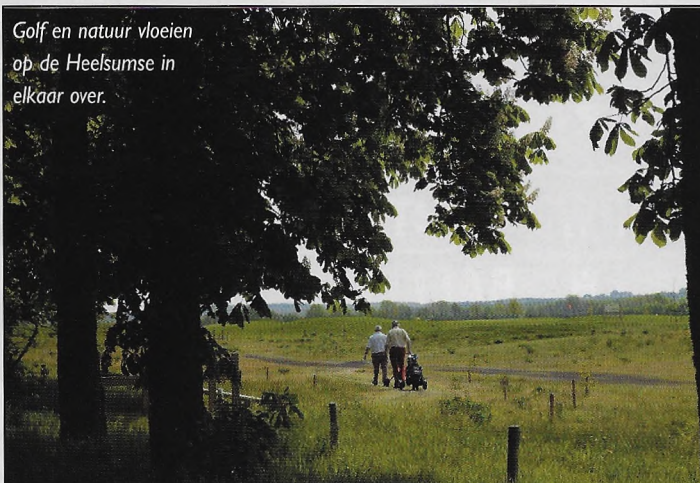
tooiing van het even fraaie als doelmatige clubhuis. Dat moet over een paar maanden gereed zijn.

Joris Zeeman: 'We hebben de officiële opening gepland voor september. Dat is niet voor niets. Op de zeventiende van die maand is het precies zestig jaar geleden dat Britse parachutisten hier landden in het kader van de operatie Market Garden, de verovering van de bruggen over de grote rivieren.'

De leden van de Britse Eerste Luchtlandingsdivisie die in de nazomer van 1944 landden op wat nu de golfbaan is met parachutes of in bijna 480 Horsa Mk-II zweefvliegtuigen, bereikten de Arnhemse brug over de Rijn. Zij hielden een paar dagen stand, maar waren uiteindelijk niet opgewassen tegen het geweld van de 8.500 man van de Negende en Tiende Pantserdivisies van de SS. Meer dan twaalfhonderd Britse soldaten kwamen om het leven.

Overlevenden van de Slag om Arnhem zijn, als het aan Zeeman ligt, straks eregasten bij de officiële opening. Dan kunnen ze met eigen ogen aanschouwen dat hun landingsgebied zestig jaar na dato is veranderd in een vreedzame golfbaan die ook nog eens vriendelijk is voor alles wat groeit en bloeit. ◀◀

Golf en natuur vloeien op de Heelsumse in elkaar over.

De negende green van de par-34 C-baan.

Foto's: Leo Vogelzang

EEN NIEUW LEVEN

Hoofdprofessional van Golfclub De Heelsumse is Constant Smits van Waesberghe. Hij was in het begin van de jaren negentig hét grote Nederlandse talent, maar om meerdere redenen redde Smits van Waesberghe het steeds niet als het om het halen van een tourkaart ging.

Zijn grootste successen waren het winnen van het Nationaal Open, een keer als amateur en een paar jaar later als professional.

'Ik kijk niet in wrok om', zegt hij. 'Al met al was dat leven op de Tour niet geschikt voor mij geweest. Wedstrijden spelen is helemaal naar de achtergrond verdwenen. Lesgeven, mensen leren wat golf is - daar vind ik veel meer bevrediging in.'

Constant Smits van Waesberghe

GOLFCLUB DE HEELSUMSE

Adres:

Ginkelseweg 14
6866 DZ Heelsum

Postadres:

Postbus 69
6874 AB Renkum

Baan: 27 holes

A/B par-72, 6.057 meter (heren), 5.053 meter (dames)
Cpar-34, 2.530 meter (heren), 2.125 meter (dames)

Greenfees: € 45,- (weekdagen),
€ 52,50 (weekend en feestdagen)

Telefoon:

(0317) 313 136 / 312 830 / 318 219 (tijdelijk)

Email: info@golfclubdeheelsumse.nl

Website: www.golfclubdeheelsumse.nl

Aanrijroute: A50, afslag Renkum (no. 19). Einde afslag (N225) richting Industrieterrein Schaapsdrift aanhouden. Na viaduct rechts richting Bennekom (Bennekomseweg). Na 50 meter (in de bocht) rechtdoor. Na 25 meter links Ginkelseweg tot het eind rechtdoor rijden.